

Glas zaveznikov

Leto I - Št. 150

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 2 liri

TRST, sreda 12. decembra 1945

UREDNIŠTVO: Via S. Felice 3 - Telefon 44, 98854 in 94413

OGLASI: Cena za millimeter višine (širina ena kolona): trgovski L. 7, mrtvaški L. 18 (osmrtnice L. 36), objave L. 9, finančni in pravni glasili L. 12. V vsebini lista teksta oglasi: L. 12. Davek ni vstet. Plačljivo vnaprej. Oglase sprejema izključno: S. P. L. Società per la Pubblicità in Italia, Trst, via Silvio Pellico 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (zaostale L. 4). Rokopisov ne vračamo.

NAČELA ANGLEŠKE POLITIKE

Zagotovitev svobode govora, tiska in glasovanja Dvig življenjske ravni v prijateljskih državah

London, 12. decembra
Podtjajnik za zunanje zadeve McNeil je včeraj na nekem zborovanju govoričar ter branil zunanjo politiko ministrice Bevine pred obtožbami, ki se dvigajo proti njej, češ da je njegova politika prav tako, kot so jo vodile prejšnje vlade.
McNeil je rekel, da se je v angleški politiki izvršila temeljita sprememba ter pristavil: «Naša politika sloni dejansko na načelih, ki jih ni se nikoli in v nobenem primeru nobena država proglasila za temelj svoje zunanje politike.»
Po teh načelih se bo Velika Britanija posluževala svojega ugleda, svoje gospodarske moči in diplomatskih sredstev ne samo za zagotovitev svobode govora, tiska in glasovanja v državah, s katerimi je v dobrih odnosih, ampak bo skušala dvigniti splošno življenjsko raven v vseh državah, s katerimi živi v prijateljskih odnosih. Govorec o organizaciji Združenih narodov je McNeil izjavil, da so njena bistvena načela na eni strani odprava absolutni suverenosti, internacionalizacija oboroževanja in medsebojno razumevanje stališč različnih narodov.

RAZPRAVA V NÜRNBERGU

Napad na SSSR in USA

Kako so nacisti imeli v načrtu razdeliti Rusijo in silili Japonsko v vojno proti Sovjetski zvezi in Združenim državam

Nürnberg, 12. decembra
Ameriški tožilec je razkril podrobni nemški načrt za napad na Sovjetsko zvezo ter načrt za vladanje v tej državi, ko bi jo zasedli.
Pri navajanju dokazov o nemškem napadu na Sovjetsko zvezo je Alderman štital zapleteno konferenco, ki jo je imel s Führerjem s svojimi generali dne 2. februarja 1941. Na tej konferenci je Keitel poročal, da morajo imeti za napad proti Sovjetski zvezi 50 divizij na severu, na jugu pa 30 divizij. Keitel se je izrazil takole: «Sovjetski nas predstavlja po številu, mi pa ne po kakovosti. Če se oziramo na najvidnejše osebnosti, je Timošenko edina znatna osebnost.»
Neka nemška vojaška listina, ki ima datum 5. februarja 1941, torej več kot štiri mesece pred napadom na Sovjetsko zvezo, odkriva, naj ostane mobilizacija proti Sovjetski zvezi kolikor mogoče dolgo tajna, ko pa je ne bi mogli več prikriti, naj bi jo opravili kot manevr za prikritje vdora v Anglijo. Se nekaj dni pred napadom je nemški veleposlanik v Moskvi izjavil, da sta tako ministrski predsednik Stalin kot zunanji ministar Molotov ostali vse, kar je mogoče za prepričanje spora z Nemčijo.

Nemški demokrati se vračajo iz emigracije

Luxemburg, 12. decembra
Bivši nemški kancler Dr. Joseph Wirth je v ponedeljek izjavil, da upa, da se bo po 12 letih izgnanstva zdaj kmalu vrnil v Nemčijo. Dopolnilista «New York Herald Tribune» piše, da je Wirth, ki je odhajal iz Nemčije 24. marca 1933, ko je že Hitler gospodaril v državi.
Wirth, s katerimi so razpogajali za napad na Rusijo, so znašale: 50 pehotnih divizij, eno konjeniško divizijo, 17 oklepnih divizij, 9 divizij za zvezo in dve pehotni diviziji v rezervi.
V listini, ki ima datum 6. junija, je Keitel poročal, da mora biti glavno zbiranje čet 22. junija in da so se od 25. maja pogajali s finskim glavnim stanom. Povelje pravi med drugim: «Po priložnosti boju je predvideno, da bomo poslali nadaljnje pehotne divizije z težnicami preko Švedske za napad na Hangö.»
V zvezi s tajnostjo, ki mora obdajati boje, je rečeno: «Naš namen je, delati vtiča, da pripravljamo izkorenje do Rokavskega preliva ter francoske Bretagne. Zbiranje čet na vzhodu bomo tolmachi kot zvišajo za prikrivanje izkorenja v Anglijo.»

Samouprava v Nemčiji

London, 12. decembra
Ameriški informacijski urad v Nemčiji je objavil, da bodo severnoameriške vojaške oblasti izročile Nemcem s prvim januarjem vse civilno upravo na ameriške vojaške oblasti. Ameriške vojaške oblasti bodo se nadalje imale vrhovno razodržanje. Izdali bodo nemskim pokrajinskim upravam odredbe samo v glavnih obrisih, ki jih bodo nurala te izvršiti po svojih uravnavah. V novem ustroju bo nemška uprava odgovorna za dobavo živil, za gorivo in za drugo nepotrebneje blago.
Vojaške oblasti ne bodo odgovarjale za poslovanje nemške uprave, razen če ne bodo zaradi slabega upravljanja zanemarjali odredb vojaške uprave. Prehod upravnih poslov v nemške roke bo imel kot posledico tudi znatno zmanjšanje števila ameriške oboje. Uradniki severnoameriške vojaške uprave so izjavili, da bo dal novi ustroj nemškemu narodu možnost, da se nauči samoupravno vladati.

Kako so hoteli razdeliti SSSR

Alderman je nato predložil še druge dokaze iz pomladi 1941, ki razkrivajo nemške načrte za vladanje in izkoriščanje Sovjetske zveze, ko bi jo zasedli. Vključena je bila tudi Göringova štiričlaska, katere prvi namen je bil zagotoviti prevoz važnega bogastva, drugi pa organizirati upravljanje in izkoriščanje ruskega bogastva za zalažanje nemških čet in industrije. Neka izmed teh listin pravi, da je treba Sovjetsko zvezo razdeliti v posamezne države s avtonomnimi vladami v skladu s posebnimi povelji, kakor hitro bodo zaključeni vojaški nastopi.
Iz neke druge listine, ki jo je podpisal maršal Keitel, so odkrili skrivnosti, katero so dostaj ljubozumno skrivali. Po tej listini iz marca 1941 je maršal predlagal, naj bi pripravili Japonsko, da bi napadla Singapur, da bi hitro pobili Anglijo. Združene države pa sadržali izven vojne.

Göring želi bombardirati New York

Z listinami so podprli obtožbo proti bivšemu letalskemu maršalu Hermannu Göringju, ker je hotel imeti bombnik, s katerim bi mogel bombardirati New York.
V nekem govoru je rekel Göring: «Za sedaj še nimam na razpolago bombnika, ki bi lahko letel do New Yorka in nazaj s torovom 5 ton razstreliva. Neizmerno bi bil srečen, če bi imel tak bombnik, da bi lahko zamakl usta nekaterim osebam tega surovega naroda.»

Napad na USA

Med drugim so prebrali nekateri odlomke Cianovega dnevnika, iz katerih je razvidno, da je 3. decembra 1941 japonski poslanik v Rimu, Zembet Horikiri, obvestil Mussolinija o skorajšnjem japonsko-ameriškem spopadu in zahteval, naj napove Italiji Združenim državam vojno takoj po izbruhu sovražnosti. Za to mu je dal Mussolini popolno zagotovilo. Pred tem dogodkom je bil Ribbentrop zelo nepotrpehljiv — piše Pastohov — 8. decembra, ko je Japonska udarila, je bilo njegovo veselje brezmejno. «Tako srečen je, piše Cianov, da sem tudi jaz z njim, akoravno nisem prepričan o končnem izidu tega dogodka. Kralj ne nasprotuje in tudi Mussolini je zadovoljen.»

Japonska naj bi napadla SSSR

Alderman je predložil brožurko, ki jo je postal leta 1941 Ribbentrop nemškemu poslaniku v Tokiju, v kateri mu priporoča, naj izvaja pritisk na Japonsko za napad na Sovjetsko zvezo.
V brožurki je bilo rečeno, če bi se urednišči zlom Sovjetske zveze in zlom ali popolno uničenje Velike Britanije, bi ostale Združene države osamljene in bi se znašle pred dejstvom, da bi si države ali privojile preostale dele britanskega imperija, ki so po mnenju Združenih držav važni.

Nemški poslanik je na to brožurko odgovoril, da je storil vse, kar je bilo mogoče, da bi prišlo do

Bolgarski socialist o Dimitrovu

Sofija, 12. decembra
V nekem ščanku, ki ga je objavil «Svobodni narod», napada voditelj socialno demokratske stranke K. Pastohov komunističnega voditelja Georgija Dimitrova zaradi namigavanja, ki jih je leta podal v nedavnih govorih o bodočem republikanskem režimu v Bolgariji.
Pred volitvami — piše Pastohov — je Dimitrov osebno zanikal govorice, po katerih naj bi skušal ustanoviti republiko pod svojim predsedstvom. Zdal, ko so volitve že izvršile, pa govori o ustanovitvi reformah in o proglasitvi republike. V spremembah, ki jih predlaga, ne opažamo vstajenja demokratske republike, ampak zmago diktature, majhne manjšine. Niti vlada, ki ni zastopna, niti nezakonit parlament, nima pravice validiti bolgarskem narodu ustavne spremembe.

De Gaulleov govor

London, 12. decembra
Sir Aleksander Cadogan, vodja zunanje ministarstva, in sir Ronald Campbell, namestnik angleškega zunanje ministra v svetu zunanjih ministrov, bosta spremljala Bevine na potovanju v Moskvo ob koncu tedna. Seznama izvedencev, ki bodo sestavljali britansko delegacijo, še niso objavili.
«Times» o sestanku
Londonški tisk še nadalje poudarja pomembnost sestanka zunanjih ministrov treh velikih sil v Moskvi v skladu s sporazumom v Jalti.
«Times» je mnenja, da je ta sestanek eden izmed najbolj vzpodbujajočih znakov, kar se jih je pokazalo na diplomatskem obzorju po mrtvi točki, na kateri je obstala londonska konferenca.
Bevinov poziv, naj vsak vrže karte na mizo, je dalekosežen, toda samo pod pogojem, da to store vsi. Treba se je zares povrnila k duhu prejšnjih sestankov treh velikih.
«Times» nadaljuje: «Konferenca bo dosegla uspeh, če noben od največjih problemov ne bo izključen od razgovorov. Verjetno bo na dnevnem redu tudi vprašanje atomske energije.»
«Če se bo na konferenci v Moskvi poredilo razpriti oblak sumenih, ki se je zgostil nad poljem mednarodnih odnosov, zaradi odkritja atomske energije, potem se bodo vprašanja Perzije in Balkana zmanjšala na njihov resničen obseg in jih bo mogoče rešiti na osnovi sodelovanja pri urejanju vprašanj Daljnega Vzhoda.»

IZ SLOVENIJE

V Ljubljani je razstava zadnjih del slovenskih umetnikov, ki so padli v vojni. Razstavljajo slike Hinka Smrekarja, Franja Goloba, Lojzeta Susmelja, Janeza Welssela-Belača in Milene Dolganove.
«Navod», Nabavljelni zavod Slovenije, zanikuje trditve mariborskega profesorja Branka Rudočiča o neurejenem razdeljevanju prehrane v Sloveniji ter navaja večje

Ne samo članki in kolajne...

Gene Atkins in Spantaburo v ameriški državi Južna Karolina je doma iz ubone farmarske rodbine. Kakor vsak drug Amerikan, je tudi Gene moral na vojno. Japonci so njegov oddetek na otoku Luzonu obkolili. Režil se je edino Gene, potem ko je postrelil 44 Japoncev. Za izredno junakstvo ga je predsednik odlikoval s kongresno kolajno za št.

Plinovid Saratov-Moskva

Moskva, 12. decembra
15. decembra bodo dovršili plinovid Saratov-Moskva, ki bo dolg 845 km. Novi plinovid bo povečal za približno 1.300.000 m³ na dan sedanjo razpoložljivost plina v Moskvi.

ZADNJE VESTI

Grška vlada izdala amnestijo za vse politične zločine. V zaporih je okoli 18.000 Grkov, od katerih jih bo 15.000 postavljenih pred sodišče. Med izpuščenimi so člani komunistične stranke EAM in člani narodno osvobodilne vojske ELAS. Razprave proti 60.000 osebam preložene zaradi amnestije.
Madžarska vlada raspustila madžarsko-sovjetsko državno trgovsko družbo, ki so jo ustanovili nedavno, po sovjetsko-madžarski trgovinski pogodbi. Velika Britanija in Združene države so energično protestirale proti tej pogodbi.
Francoski prerabur predvideva izgubo 184 milijard frankov. Davčni ustroj bodo poenostavili.
Byrnes danes odpotoval v Moskvo. Sovjetom bo predložil sklepe o nadzorstvu atomske sile, ki so jih storili Truman, Attlee in Mackenzie King. Predložil bo sestanek mirovne konferenca šimprej.
UNRRA bo v sredi februarja prekinila dobavo, če Amerika ne bo odobrila novih kreditov.
Ameriško zunanje ministarstvo javlja, da Velika Britanija ne bo umaknila čet iz Perzije do 1. januarja, ker se Sovjetska zveza še ni odločila, da bi stala isto.

Izgon Madžarov iz ČSR

Praga, 12. decembra
Na tiskovni konferenci je češkoslovaški minister Dr. Slavik predložil tujim dopisnikom uradno poročilo o pogajanjih, ki so bila 3. in 6. decembra med madžarskim odposlanstvom, ki ga je vodil zunanji ministar Janos Gyongyossy in med češkoslovaškimi odposlanstvom, ki ga je vodil zunanji ministar Dr. Clementis.
Predmet razgovorov je bil izmenjava prebivalstva in izgon madžarskih državljanov iz Češkoslovaške ter izpolnitev obveznosti glede reparacij in povračila s strani Madžarske na podlagi določb premirja.
Na sestanku, ki je potekal v prijateljskem duhu, niso dosegli določnih uspehov. Predstavniki obeh vlad so izrazili željo, da nadaljujejo razgovore in češkoslovaško odposlanstvo je poudarilo, da ne bodo mogli rešiti nikdar madžarskega vprašanja na Češkoslovaškem s spremembo meje v korist Madžarske.

Priprave za Moskvo

London, 12. decembra
General De Gaulle je izjavil: «Izognil smo se strašni državljanski vojni in smo rešili našo neodvisnost. Dve veliki sili obstojata danes na svetu. Mi moramo ostati v ravnoteži med obema dvema. Naša zunanja politika mora biti samo v korist Francije. Prvič smo izbrali pot narodne edinstva.»
V zadevi odnosov z dvema velikima svetovnimi silama, je general De Gaulle dejal: «Francoska politika hoče obdržati prijateljske odnose z obema dvema. Francija mora imeti dobro odprto oči in svobodno roko. Obžalujemo nesporazume, ki obstojata med našimi zavezniki in odvratitvami, ki v naslo in njihovo korist ter v korist vsakega sveta. Naše ravnotežje je neobhodno potrebno za vzdrževanje miru in mi smo odločeni, da ne bomo odstopili od našega stališča.» De Gaulle je zaključil z besedami: «Vse stvar francoskega naroda je urediti gospodarski ustroj države in obdržati moralno neoporečnost.»

Zakonitost avstrijskih volitev

Dunaj, 12. decembra
Zavezniki nadzorovani svet v Avstriji, ki ga sestavljajo predstavniki Sovjetske zveze, Anglije, Amerike in Francije, je danes javljali, da so storili ukrepe za takojšnji razpust vseh vojaških in policijskih organizacij v Avstriji. Ravno tako je svet pregledal poročilo nedavnih volitev v gradnjo, na zakonit način in po demokratskih načelih.

Sedež organizacije Združenih narodov

London, 12. decembra
Dr. Wellington Koo, kitajski delegat pri pripravljani komisiji Združenih narodov, je predložil komitiji, naj vprašanje nadzorstva s strani organizacije Združenih narodov nad zasebnimi ozemji predloži glavni skupščini organizacije, ki se bo sestala v januarju. Koo je podal ta predlog, potem ko je Andrej Gromyko, sovjetski delegat pri komisiji, zavrnil, da bi ustanovitev predlaganega začasnega odbora za zaupno upravo kršila načela listine Združenih narodov. Koo je predložil, naj podrobno iz njegovega načrta preuči pododbor in potem predloži glavni skupščini.

IZ JUGOSLAVIJE

O madžarskih revizionistih piše beograjsko komunistično glasilo «Borba» in pravi, da je razvoj razmer v povojni Madžarski v polni meri pokazal, da je demokracija te dežele težka naloga. Revizionistični elementi, ki si želijo vstaviti velike Madžarske, so dobili zaslonbo v stranki malih posestnikov, ki je pri volitvah zmagala. «Borba» navaja ščank glesyev posestnikov, v katerem pravi, da smeje Madžarske, ki so jih določili 1. 1920, ne morejo biti večne. «Izglas» zahteva od mirovne konferenca narodnostne meje in plebišci za sporna ozemlja. «Borba» pravi, da jo prošenja le detstvo, da madžarski revizionisti menijo, da že zdaj komaj leto dni po porazu madžarskega imperalizma v vojni na strani fašistične Nemčije, lahko emigrirajo posejdujejo» in udarjajo s pestmi po mizi. Narod Jugoslavije lahko odgovorijo na ta drzna revizionistična izjavljanja v ugotovitvi, da je Madžarska dežela, ki jih je neizogavno napadla in ki so nje čete sodelovale pri zločinih zasedbi naše domovine.

Položaj na Javi

Batavia, 12. decembra
«Ministrski predsednik indonezijskih nacionalistov Sutan Sjahrir je na tiskovni konferenci izjavil, da se bodo indonezijske sile uprle za oboje vsakemu britanskemu politiku izkorenjanje novih čet s namenom, da podprejo obdržanje nezoske oblasti na Javi. Kakor poroča agencija «Anetas», je prišel v Batavijo sir Miles C. Dempsey poveljnik britanskih sil v jugozahodni Aziji.
Odpolniti živil za britansko vojsko, katero so v nedeljo poneli napadli Indoneziji, je danes nadaljevala pot v Bandoeung pod varstvom britanskih letal tipa «Mosquito» in «Typhoon».
Na tiskovni konferenci je Sjahrir izjavil: «Vsemu svetu izjavljamo, da smo dosegli svojo neodvisnost in zahtevamo sanjo priznanje. Glede britanske ponudbe, da bi se potem razpravljalo, ko bi bili izločeni ekstremistični elementi, je Sjahrir dejal, da so Indoneziji pripravljali zašeti pogajanja po mednarodnem priznanju.
Okrog 1000 angleških in indijskih vojakov pete Indijske divizije, ki se bojuje v področju Surabaya, je dospelo v Tandjong Priok, pristanišče Batavije.
Spretni bataljon pri oddelku v živil in municijo, ki je šla preko Bandoeunga, 160 km jugovzhodno od Batavije, je zapleten v hude boje s Indoneziji pri Soekabomei, 64 km od prestolnice.
Na obeh straneh so utrpele težke izgube in del spremstva za živila se je moral zaplesti v boje tudi zunaj tega kraja.
Istega dne so napadli s strojnimi in ročnimi bombami vojaška polopja srečnih sil v Kramatu (okrajje Batavije) in brez uspeha poskušali zažgati poslopja.
V okolici mesta Batavija so bili obojestranski spopadi.

Obnova Belgije

Rim, 12. decembra
V zadnjih šestih mesecih je industrija v Belgiji znatno napredovala. Dobava elektrike je dosegla višino kot 21.5% v februarju 1938 in 63.3%. Pridobivanje premoga se je vrnilo od 43% na 70% z ostrom na leto 1938.
Na tekstilnem področju je bil razvoj večji, ker se je proizvodnja vrnila od 2% v preteklem februarju na 52% in predvidevajo, da se bo še povečala. K temu napreduko so pripomogle surovine, ki so jih dobili v Združenih državah.

Samomor nemškega agenta

Buenos Aires, 12. decembra
Fredrich von Schulz Hausmann, nemški agent, ki ni mogel odpotovati iz Argentine, ker bi moral biti zaščitni zaradi roba 22 tisoč dolarjev, se je danes ubil. Hausmann bi moral skupaj z ostalimi 7 Nemci odpotovati 1. decembra z ameriško ladjo «Red Jacket», a so ga zadržali v Argentini skupaj z drugimi na ukaz argentinskega notranjega ministarstva. Hausmann bi moral zaslišati zaradi roba, toda agenti britanske in ameriške protivohovniške službe vtrajajo na tem, da je izvršil rop, da ga ne bi odpeljali v Nemčijo.

Britanski poslanci v Indijo

London, 12. decembra
Iz ugodnih političnih krogov poročajo, da bo sestava britanske parlamentarne delegacije za Indijo, v kateri bodo zastopane vse stranke, objavljena verjetno 20. decembra, malo pred pričetkom parlamentarnih počitnic.
Vlada bo odposlanstvo izbrala iz seznama članov parlamenta, ki ga zdaj še pripravljajo. Menijo, da bo delegacija sestavljena iz 12 članov in ker bodo v njej zastopane vse stranke, bo v njej tudi en liberal, en komunist, trije konservativci in sedem laburistov.
Pri seji angleškega parlamenta je komunistični poslanec William Gallacher vprašal državnega tajnika za Indijo: «Ali ne bi bilo mogoče povabiti parlamentarne delegacije iz Jugoslavije, da bi obiskala Indijo in se prepričala, da so volitve v redu vohede?» Na vprašanje med smehom ni bilo odgovora.

Sovjetsko-kitajski sporazum o Mandžuriji

Cungking, 12. decembra
Kitajska osrednja vlada bo poslala v letali čete v Mandžurijo, ki jo imajo zasedeno sovjetske čete, po določbah sporazuma, ki so ga včeraj sklenili med kitajskimi in sovjetskimi četami.
Poročila dodajajo, da po pogajanjih, ki so jih sklenili v Chungkingu, predvidevajo, da bodo Mandžurije, ki so jih zasedli Japonci, upravo kitajskih oblasti.
Sovjetske oblasti so dale svoje privoljenje za zaščito uradnikov, ki pripadajo osrednji kitajski vladi, kjer koli in kdaj koli bi se ti iskralci v severozahodnih kraljih Mandžurije. Predvidevajo, da bo njihova prva naloga ureditev njihove uprave v Cangungu, Harbinu in Mukdenju. 94. arščno armado kitajske osrednje vlade bodo poslali v Cangung, odkoder bo nadaljevala pot v Činšiam, kjer je prva vojvotna krajevna uprava, ki jo je ustanovila osrednja vlada.
Všerajšnje brzovojno poročilo osrednje kitajske vlade poroča, da so komunisti napadli mesto Liančeng, ki je v bližini strategično važnega Santung. Isto poročilo pravi, da branilci kljub manjšemu številu nadaljujejo s svojim odporom po trinaestih dneh boja.
Drugo poročilo osrednje kitajske vlade pravi, da komunisti pripravljajo veliko ofenzivo, ki jo bo vodilo posebno poveljstvo, ki so ga naložilo ustanovili v tej pokrajini.
Poročilo iz Yenan pravi, da je podpoveljnik na čelu komunističnih

UNRRA za Avstrijo

Dunaj, 12. decembra
Zavezniki svet za Avstrijo je zahteval na ponedeljskem sestanku, da ustanova UNRRA preskrbi dobavo živil v Avstriji in na ta način prepreči, da bi del prebivalstva umrl od lakote.
Pred kratkim je ustanova UNRRA poslala v Avstrijo odbor z nalogo, da bi si ogledal položaj. Poprej je glavni ravnatelj ustanove UNRRE, Herbert H. Lehman, v odgovoru na osebno poslanico generala Marc Clarka, zastopnika Združenih držav v zaveznikem svetu za Avstrijo, dal zagotovila, da bo njegova organizacija prišla s svojo delavnostjo v tej državi, kakor hitro bo to potrdil kongres Združenih držav.

Ameriški poslanec o sprejemu Italije v organizacijo Združenih narodov

Washington, 12. decembra
Poslanec Voorhis je izrazil željo, da bi tudi Italijo sprejeli v organizacijo Združenih narodov ter izjavil, da skuša italijanski narod z vsemi svojimi silami ustanoviti demokratsko državo. Če bi Italijo sprejeli v organizacijo ZN, bi mnogo pripomogli k razvoju demokratske Italije.
Poročilo iz Yenan pravi, da je podpoveljnik na čelu komunističnih

Občinske volitve v Oslu

Oslu, 12. decembra
Pri občinskih volitvah v Oslu je laburistična stranka dobila 57 sedežev, konservativna 22, komunisti 13, krščanska ljudska stranka 10 in liberalci 2 sedeže.

Obvezno glasovanje v Franciji

Pariz, 12. decembra
Parlamentarni odbor za novo ustavo je izglasoval obvezno glasovanje za vse francoske državljane obeh spolov ter odobrila načelo splošne volivne pravice in pravico glasovanja po dvanajsetem letu starosti.
Ko se je nemška vojska umaknila iz Grčije, je namenoma pustila za seboj obupno dedično gospodarskega in političnega kaosa. Prebivalstvo je bilo astradano, gospodarstvo uničeno in stari porazeni vojniki tako vzplameli, da so člani levčarske organizacije EAM in demokratske EDRSA polzkušali s silo priti na oblast.
Razveljavila se je že državljanska vojna in angleški četam se ni brez težav posredilo pomiriti ob strani. Veliko Britanij, so v tistem času zelo kritični, ko je izjavila svojo nehalneže nalogo. Toda angleška politika je bila odločena, da prepusti grškemu narodu samemu, če se hoče odločiti za kraljevino ali republiko. Zagotoviti je potrebno svobodo volitev in predvsem storiti potrebne ukrepe, da bo država gospodarsko zaživila.
Na žalost so težki politični boji onemogočili, da bi se vsi Grki brez razlike lotili gospodarske obnove svoje države. Dogodki zadnjega časa so pokazali, da se je položaj celo poslabšal.
Vse gospodarske življenje je praktično smrtlo. Zlato in stane 80.000 dražem in nihče ga ne prodaja. Velika trgovih je zaprta. Kanalizacijska vlada, ki ni mogla izvršiti energičnih ukrepov, je kmalu odstopila. Zdal ima Grčija nove vlado, ki ji načeluje Sophoulis. Njegova vlada je liberalna in zmerno levčarska.
Regent Damaskinos je hotel, da bi bil v vladi tudi voditelj skrajnih demokratskih, Papandreu. Ko se je to izkazalo za nemogoče in ko je grški kralj Jurij v Londonu izjavil, da protestira proti odlaganju plebišcita o kraljevini ali republiko, je stenski nadškof odstop predložil. Sprejeli so angleške predloge: volitve bodo najkasneje v mrazu, plebišci bo marca meseca leta 1945 in nova vlada mora izvesti obsežen program reform ter gospodarske obnove. Britanska vlada ni postavila pogojev, toda če bo nova vlada znala uničiti črno boro in poliviti gospodarsko proizvodnjo, bo dobila polno angleško pomoč.
Monarhisti se čutilje prizadeti, ker so jih izločili iz vlade in ker so zavlekli plebišcit o usodi kralja Jurija.
(Nadaljevanje priložnosti)

SSSR sodeluje pri zasedbi Japonske

London, 12. decembra
Radio Cungking javlja, da bodo prispele v začetku prihajajočega leta tudi sovjetske čete na japonsko ozemlje.

ZAPISKI

Sodobna Evropa

Vincent Harlow (Veritas)
To, kar se dogaja in kar se bo zgodilo v Evropi, bo odločilo, če bo svet dosegel mir, ali pa bo sam sebe uničil. Evropska revolucija še ni dosegla oblik državljanske vojne samo zato, ker zmagoviti zavezniki nadzirajo z ogromnimi silami sovražna ozemlja in ker so osvobodene dežele popolnoma uničene. Ko bodo zavezniki umaknili svoje čete in ko se bo življenje v uničenih državah uredilo, se bodo nasprotni interesi in teorije spet pojavili v vsakem narodu. Te boje je začelo prekinila tiranija nacistične in fašistične diktature in pomeje vojna.

Obnova Belgije

Ni mogoče izogniti se uporabljenju političnih naslovov levjce, demokracije in sredine. Toda njihovo uporabljane stvari preveč ponašava. Nemčija je vtilila večje delu Evrope svoj totalitaristični žig. Popolni polom nemškega ustroja, polom, ki je odpravil nacistični totalitarizem, je ustvaril zmogo, kakršne svet še od poloma rimskega cesarstva ni več doživel.

Obnova Belgije

To, kar se zdaj dogaja v Evropi, je podobno zgodovini potrosav. Precj drzno bi bilo, če bi hoteli prerokovati, kaj bo prinesla bodočnost.
Množice so v boju proti povstalskim, socialnim in industrijskim. Javno je samo, da veliko ljudi želi združiti gospodarski socializem s političnim svobodizmom. Veliko znakov kaže, da je vendarle še mnogo držav, v katerih ljudje niso pripravljivi žrtvovati političnih svobod in korist gospodarskega socializma. Če bodo hoteli zahodni zavezniki, da bodo svobodni, kakor si jih sami predstavljajo, preživijo to dobro, potem morajo za ustanovo UNRRA in drugimi sredstvi pripomoči evropskim narodom k življenju. V nasprotnem primeru se bodo leti spet obrnili k totalitarizmu. V nekaterih državah se bodo vladne oblike imenovali avtoritarni komunizem, v drugih novim fašizem, ki bo preobremen v demokracijo, v tretjih pa v totalitarizem. Na verske oboje. Toda totalitarizem vedno zahteva svobodo posameznikov, pa naj ima ta totalitarizem demokratski ali levčarski značaj.

Obnova Belgije

Ko se je nemška vojska umaknila iz Grčije, je namenoma pustila za seboj obupno dedično gospodarskega in političnega kaosa. Prebivalstvo je bilo astradano, gospodarstvo uničeno in stari porazeni vojniki tako vzplameli, da so člani levčarske organizacije EAM in demokratske EDRSA polzkušali s silo priti na oblast.
Razveljavila se je že državljanska vojna in angleški četam se ni brez težav posredilo pomiriti ob strani. Veliko Britanij, so v tistem času zelo kritični, ko je izjavila svojo nehalneže nalogo. Toda angleška politika je bila odločena, da prepusti grškemu narodu samemu, če se hoče odločiti za kraljevino ali republiko. Zagotoviti je potrebno svobodo volitev in predvsem storiti potrebne ukrepe, da bo država gospodarsko zaživila.
Na žalost so težki politični boji onemogočili, da bi se vsi Grki brez razlike lotili gospodarske obnove svoje države. Dogodki zadnjega časa so pokazali, da se je položaj celo poslabšal.
Vse gospodarske življenje je praktično smrtlo. Zlato in stane 80.000 dražem in nihče ga ne prodaja. Velika trgovih je zaprta. Kanalizacijska vlada, ki ni mogla izvršiti energičnih ukrepov, je kmalu odstopila. Zdal ima Grčija nove vlado, ki ji načeluje Sophoulis. Njegova vlada je liberalna in zmerno levčarska.
Regent Damaskinos je hotel, da bi bil v vladi tudi voditelj skrajnih demokratskih, Papandreu. Ko se je to izkazalo za nemogoče in ko je grški kralj Jurij v Londonu izjavil, da protestira proti odlaganju plebišcita o kraljevini ali republiko, je stenski nadškof odstop predložil. Sprejeli so angleške predloge: volitve bodo najkasneje v mrazu, plebišci bo marca meseca leta 1945 in nova vlada mora izvesti obsežen program reform ter gospodarske obnove. Britanska vlada ni postavila pogojev, toda če bo nova vlada znala uničiti črno boro in poliviti gospodarsko proizvodnjo, bo dobila polno angleško pomoč.
Monarhisti se čutilje prizadeti, ker so jih izločili iz vlade in ker so zavlekli plebišcit o usodi kralja Jurija.
(Nadaljevanje priložnosti)

SSSR sodeluje pri zasedbi Japonske

Radio Cungking javlja, da bodo prispele v začetku prihajajočega leta tudi sovjetske čete na japonsko ozemlje.

KULTURA

Narodno gledališče:

Cvetko Golar: „Vdova Rošlinka“

(Premiera 9. dec. 1945)

V nedeljo zvečer je obinatno napolnilo gledališko dvorano v Casa del lavoratore portuale, Slovensko gledališče je prvič uprizorilo v Trstu „Vdovo Rošlinko“, ki jo primorski Slovenci poznajo že od prej kot veselo in zabavno odsko dalo.

Pusteti bi bil, tako bi vsaj lahko kdo sodil, če bi odklanjal to veselo delo v Trstu, čeprav je o tej burki in precej jasna in dokončna literarna sodba. Gotovo je to delo zelo hvaljeno, ker bo izpolnilo program zmerom lahko takrat, ko smo v zadregi, kaj bi vanj ustirili.

Seveda pa je literarno umetniška vrednost „Vdove“ mnogo nižja kot je njena uporabnost. Tematika je kaj enostavna: priletni vdovi se je zadrževala mlada žena. In tenin, ki ima rad vdovino hčer, se posvaja malo zares, malo za smeh, z materjo Rošlinko. Nazadnje vdova spozna, da ni mladi fant le ne mara in da ni zanjo, zato se oklene vdovca, ki jo je že dolgo snubil. Tako so nazadnje vsi zadovoljni.

Vse Golarjeve komedije so nekako enake, ali pa variante „Vdove Rošlinkine“ in to od njegovih „Dveh nevest“ pa do „Plesa v Trnovem“. Bučne so in kritične, njegovi junaki se sami sebe smejejo in jokajo nad seboj (posebej drugače kot Gogoljevi, ki v gledalca vzbujajo pomilovalne in nasmeh). Golar se igra in polgravo za nekoliko prijetnimi ljudmi. Poilje jim navadno Amorja in naznanja: tam je mladost, na drugem bregu in ljubezen ne more z enega brega na drugi. Starost ujame morda samo nekaj njenih veselih in lepih trenotkov. To za junake so to lepa doživljanja, a potem spet padejo v realni svet. Golarjevi ljudje potem ne tlejo nad nekdanjimi sanjami, ampak grede spet svojo pot, morda za spoznanje bogatejši.

Formalni strani Golarjeve dramatik je se dalo marsikaj reči, kar pridejo njene pomnjkivosti navadno pri vsaki rešitvi od izrasla. Golar je prirodni slovec, sin gorenske zemlje in tudi njegova literatura diši po zemlji. To je njena prednost, dokler ne postane prerobit in dokler ne postane njegovi likovni preveč do vrha zapacani z pristvo. Res da ne sme lepiti kmetičkih postav, da jim ne sme likati oblike in svetilisti čuvši, toda tudi kmet ne govori v vsaki družbi, kar bi mu prišlo, ga jesti. Kdor drugače trdi, kmeta ne pozna, ali pa ga poniluje.

In tu se prične tudi problematika uprizoritve in režije. „Vdova Rošlinka“ je doživela se precej uprizoritve in je nekako iz njena odsko podobna dogana. Naredila je se neka razvojni pot, kot so na primer „Čankarjeve drame na odru danes“ se precej drugače kot so bile nekdanj. Zato ne smemo zdaj spet nazaj, ker bi bilo to nazadovanje slovenske gledališke kulture. Golarjeve komedije so se se nekako dignile iz grobnega naturalizma in so bile postavljene v nek realistični svet. Močni naturalistični podarki vsakega resnega gledalca, pa čeprav se je prišel samo zabavati v gledališče, pa moramo vendar računati, da pojmuje tako gledališče zelo malo ljudi. Sij na vda predstava v tem stilu, a bo vendar predstava mnogo pridobila, če bodo naturalistične kretnje in besede odpadle. (Posebej Janezove kretnje ob besedah o šametnem predpisniku, naglušnost zaradi naturalističnega podarka...)

Morda predstava tudi ni v posebej doorela v obvladanju desedela niti v premisleku situaciji. Potek predstave morda Balantč celo nekoliko preveč zdrži.

Odrske postave pa so zahtevale takole: Nazadnje vloga je premišljena in doživljeno predstava Rakarjeva. To je krepka postava prijetne vdove, ki se s silnim prepričanjem bori za ljubezen. Nikjer ni pretirana, ne v očenavi, ne v pretvarjanju, ne v razočaranju in spoznanju. Celotna postava je živa in plastična. Rotmanov Janez Danila Turka ni izdelan, ampak bolj v zasnovi. Ni ga je posebej došel in v sebi izoblikoval. To je čisti uspeh predstave. Njegova igralska dispozicija, zunanja podoba in priprava je tako posrečena, kot je je najbrže in Rotmanov Janez na odru došel. Toda njegov pretrgan govor, zakasneli nastop in pa teža, ki ga vleče v naturalistični svet, to daje neko razpoko med pisateljevo zamislitvijo in Turkov interpretacijo. Ali — da se izrazimo v argonju, v katerem živijo Turkov Janez — ali gladi in kipeje in je ves drzen, ali pa je neznanstveno neroden, fant z uasi, ki ima pred seboj Rošlinkovo mater in ga bolj ona vodi kot pa je on vodil. Oboje hkrati tudi odsko obkivalno ne gre. Kdor pozna Golarjevo delo, veda, da je drugi izraz pravičen. Postavi do v korist, se se bo Janez bolj približal pisateljevi zamisli. Manica Zlate Rodoljove se sicer ni mogla tako razviti kot navadno, a je kljub temu to prijetno in čisto, se bolj mestno kot kmetičko dekle. Prav tako je igra Barbičeva živa in smela. Njena Tončka je izaravna postava. Balantč V. Bratinje je poučarjen karakterni lik, ena tmed močnih Bratinovih odskih stvaritev. Prireditev Bratinje je v oblikovanju tipov, v režiji in v sceni hvalovredna. Kot vdovec Jernej nastopa J. Košuta, ki je izavljeno in efektivno govorniško nastrojenje, zato

bolj hladen in odmaknjen. Kot Golar nastopa je Raztresen, ki svojo vlogo verno in dobro izpolni. Nastop Tinčeta je preveč šusteričen. „Vdovo Rošlinko“, ki jo primorski Slovenci poznajo že od prej kot veselo in zabavno odsko dalo.

Pusteti bi bil, tako bi vsaj lahko kdo sodil, če bi odklanjal to veselo delo v Trstu, čeprav je o tej burki in precej jasna in dokončna literarna sodba. Gotovo je to delo zelo hvaljeno, ker bo izpolnilo program zmerom lahko takrat, ko smo v zadregi, kaj bi vanj ustirili.

Seveda pa je literarno umetniška vrednost „Vdove“ mnogo nižja kot je njena uporabnost. Tematika je kaj enostavna: priletni vdovi se je zadrževala mlada žena. In tenin, ki ima rad vdovino hčer, se posvaja malo zares, malo za smeh, z materjo Rošlinko. Nazadnje vdova spozna, da ni mladi fant le ne mara in da ni zanjo, zato se oklene vdovca, ki jo je že dolgo snubil. Tako so nazadnje vsi zadovoljni.

Vse Golarjeve komedije so nekako enake, ali pa variante „Vdove Rošlinkine“ in to od njegovih „Dveh nevest“ pa do „Plesa v Trnovem“. Bučne so in kritične, njegovi junaki se sami sebe smejejo in jokajo nad seboj (posebej drugače kot Gogoljevi, ki v gledalca vzbujajo pomilovalne in nasmeh). Golar se igra in polgravo za nekoliko prijetnimi ljudmi. Poilje jim navadno Amorja in naznanja: tam je mladost, na drugem bregu in ljubezen ne more z enega brega na drugi. Starost ujame morda samo nekaj njenih veselih in lepih trenotkov. To za junake so to lepa doživljanja, a potem spet padejo v realni svet. Golarjevi ljudje potem ne tlejo nad nekdanjimi sanjami, ampak grede spet svojo pot, morda za spoznanje bogatejši.

Strašni pritlikavec

Louis Pagliaro - Ameriški pivak namiznega tenisa

Ameriški ping pong pivak, Louis Pagliaro, je strašno hud, če ga kdo imenuje igralca ping ponga. „To je neumnost“, pravi. „Ping pong, ping pong, ping pong — kakšna igra pa je to? Jaz igram popolnoma nekak drugače.“ Igra imenuje namreč namizni tenis.

Visok je meter in pol, tehta nekaj čez 50 kg. Misli pa, da je v njegovi zaostari rasti prednost. Pred nedavnim se je srečal s Cal Skinnerjem, ki je visok preko 1,80. Skinner je bil v stalni napetosti. Pagliaro je igral ping pong s čudovito spretnostjo in je včasih kar izginil pod mizo. Ob neki priliki je prišel Skinner skokaj ob živce, ko je odkril, da stoji Pagliaro na njegovih straneh zaradi visoke dvignjene žoge, ki je padla skoraj za mrežico, je moral obkrožiti mizo.

Večina igralcev namiznega tenisa je pri igranju oddajena od misle meter ali morda nekaj več. Pagliaro pa se umakne včasih tudi po pet metrov, poleg tega pa prišli s svojimi igro tudi soigralca, da se umakne na enako razdaljo. Lo-parček drži kot teniški igralci in namahuje s polnim gibom roke. Tolče, seka, reže in teka naokoli kot obsekan.

Igralci namiznega tenisa so vsi iz sebe, če jim rečeš: „Pravi teniški igralci, n. pr. Donald Budge, bi vas namahal tako, da bi bilo grozno.“ Nekdo je priredil srečanje med Pagliarom in teniško zvezdo Frankom Shieldsom, ki se je imel tudi za dobrega igralca namiznega tenisa. Pagliaro se je takrat prostovoljno ponudil, da bo igral se de v naslanjaju. Igra je bila silicer malo ugodnejša za Shieldsa, vendar je Pagliaro dobil vse igre. Na državnem tekmovanju leta 1941, ki je bilo v New Yorku, je bil Pagliaro senzacija. Pri končnem srečanju s Edwardom Pinnerjem, se je umaknil deset metrov od mize, da je lahko branil nasprotnikove strelce. Umaknil bi se bil še dalje, pa mu stena ni več dovoljevala. Ob nekem vprašanju netoliku se je sklonil, da bi vrnil sto, ki je bila komaj pet centimetrov nad tlemi. Zoga je zletela v kvivsku med luči, padla nato naravnost na mrežico in se prevrnila na Pinnerjevo stran. Pinner je bil po tem udarcu čisto spremenjen. Pagliaro je zmagoval z lahkim.

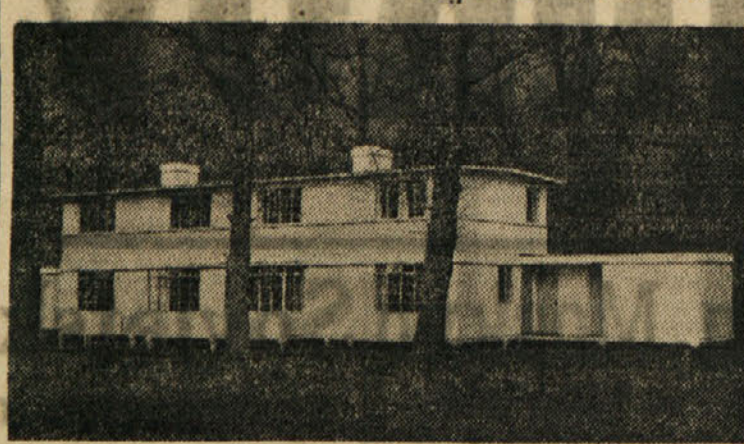
Brez nemira Vedno je favorit. Glavni razlog temu je, njegode na njegovo šibko rast, stalno razgibani način igre pa tudi njegova izredna skromnost, ki medij včasih še na patološko. Prepričan je namreč, da ga vsakdo lahko tolče. Na vsako srečanje čaka z največjo resignacijo. Morda je v tem sreča. Tako gotov je, da bo izgubil, da se zaradi tega nikoli ne razburja. Zaradi tega prijem nikoli ne opazi napetosti, ker je prepričan v poraz, se bori z zagrisenostjo in včasih z divjostjo, ki je pa vendarle umirjena; tako pridobiva točko za točko, kar gotovo ne bi uspelo nervoznemu igralcu.

Njegovo obnašanje je vedno zavidljivo prijazno. Če udari žogo tako močno, da nasprotnik komaj obstoji in jo vidi, da roko pred usta in opravičujejo pokajša. S tem hoče naznačiti, da je bil njegov strel je slučajen. Če dobi igro, kar se skoraj vedno zgodi, zapuška igralni prostor in smajuje z glavjo kot bi se žudil, da se je mogel tako zmotiti.

Pagliarov izraz je vesel, giblje se kot ptič. Njegova mišična reakcija je najhitrejša, kar jih poznajo v zgodovini športa. Ima nenavadno hitro oko.

Pagliaro je star zdaj okoli 26 let

Britanska stanovanjska obnova

Problem preskrbe s stanovanji je tečaj v vseh evropskih deželah, ki jih je prizadelo bombardiranje in neposredne vojaške operacije. Pred težkim uprašanjem stoji tudi Anglija, kjer izdelujejo vrsto načrtov na novo stanovanjska poslopja. Slike kaže splošno sliko v Timber Hillu, kakršne mislijo, če se bo v poizkusu dobri dobro obnosa, graditi v serijah.

ZANIMIVOSTI

V Kairu je umrl Alfred Lucas, ki zadnji član skupine znanstvenikov, ki je leta 1922 odprla grobnico egipčanskega kralja Tutankamona. Pokojnik je doživel 79 let.

V Vidmu živi morda najstarejša Italijanka. To je Ludovica Maria Maddalena Milena, ki je te dni doživlja 108 let. Dolgo časa je še priklenjena na posteljo, vendar je duševno včasih vedno sveča.

Dr. Klaus Schilling, eden tmed petdesetih uradnikov v taborišču Dachau, ki so ga med ostalimi obtožili, da je slabo ravnal z jetniki, je pred sodiščem prošil, naj mu dajo na razpolago toliko časa, da bo lahko dokončal svoje protičlo o raziskovanju malarije. Trdi namreč, da je odkril cepivo proti malariji. Vcepil je malarijo okoli 1000 osebam in pravi, da nobena ni podlegla. Zda pravi, da je hotel svoje sredstvo preizkusiti v imenu človečanstva in zatrjuje, da je njegovo delo, od katerega bi imela znanost velike koristi, še do treh četrtin gotovo.

Skoda, ki so jo povzročile v Angliji nemške letelce bombe, znaša po zadnjih cenah 24.000.000 funtov. Največjo škodo je utrpelo londonsko področje.

Te dni so napravili v Avstraliji prvi poskus s prevozom mesa v veliki višini. Hočejo namreč dovesti, ali se meso pri poletih v veliki višini pokvari, ali pa ostane sveže. Mesu je prepeljal letalo tipa „Dakota“ iz Brisbane v Morotai na Novi Gvineji. Namenjeno je avstralskim četam. Če bo poizkus uspeh, bodo tedensko prevažali 22.500 kg mesa tem najoddaljenejšim posadkam.

Znanega varietetskega in filmskega igralca Maurica Chevaliera so te dni zapustili iz preiskovalnega zapora. Zaprti so ga zaradi suma sodelovanja s sovražnikom. Zda je izkazala neutemeljenost prvotnih obtožb in prikljubljeni igralci bo spet zatele nastopati.

Do konca decembra bodo v ameriški vojski smanjšali število generalov za pet sto, do julija pridonjega leta pa še za nadaljnjih pet sto. Najvišje število generalov se imela Amerika 1. junija letošnjega leta. Bilo jih je 1.540.

Na Novem Zelandu so odkrili veliko letišča urana, ki bi jih bilo mogoče primerno izkoristiti. Znanstveniki pravijo, da je urana toliko, da bodo imeli v prihodnjih dveh letih dovolj rude za pridobivanje atomske sile.

Neosnovane govornice

Finančni oddelek Zavezniki vojaške uprave je včeraj izjavil, da so vsi o izdajanju novih lir brez vsake osnove. Finančni oddelek je pojasnil, da bi morala izvirati vsaka izprememba v pogledu denarnega obkoda od državnega zaklada v Rimu, ki pa ni poslal o tem do zda nobenega sporočila Zavezniki vojaški upravi.

GOSPODARSTVO

V Londonu se je sestla industrijski odbor za prevoz. Sestanka so se udeležili zastopniki delodajalcev in delojemalcev naslednjih držav: Velike Britanije, Združenih držav, Avstralije, Belgije, Kanade, Češkeoslovaške, Francije, Indije, Nizozemske, Turčije, Poljske in Južne Afrike. Sovjetska zveza ni bila zastopana.

Češkooslovaška je sklenila trgovinsko pogodbo z Dansko. Češkooslovaška bo posiljala Danski stroje, kemikalije, tekstilne in steklene proizvode, Danska pa konzerve, insulin, ribe in maslo.

V sovjetskem zasedbenem področju v Nemčiji so zaplenili 7000 velikih posevov in jih razdelili 281.155 maloposevnikom.

Mažarski minister za prehrano je pozval budimpeštanske prebivalstvo, ki nima vajnih opravkov v prestolnici, naj se zaradi kritičnega položaja prehrane izseli iz mesta. Pomanjkanje živeča — je dodal minister — je tako kritično, da ga je mogoče primerjati s težavnim položajem, ki ga je morala Budimpešta, premagati prejeto leto po letalskih napadih.

Finška je zaprosila Združene države za posojilo v znesku 150 milijonov dolarjev za obnovo države; mislijo, da bodo Združene države tako posojilo mnogo manjšo vate.

Belgijski preračun za leto 1945 se je zaključil z izgubo 30 milijard. Za leto 1946 predvideva preračun izgubo 25 milijard.

Anglija je do 31. oktobra poslala osvobodjenim državam 1 in pol milijona ton živil, kar predstavlja največjo množico, ki jo je država lahko zvela iz svojih skladišč. Anglija nima več zadostnih količin živil, da bi lahko to zimo zagolagala britansko zasedbeno področje v Nemčiji.

TRŽAŠKA KRONIKA

Razprava proti kolaboracionistom pred izrednim porotnim sodiščem

Predvčerajšnjim dopoldne je bila pred izrednim porotnim sodiščem razprava proti Giuseppe Siderinju, Giordanu Buttinarju, Salvatoreu Monacelliju, Renzu Migliorinju in Averardu Aurinu, ki so jih obtožili, da so skušali januarja meseca leta 1945 po medsebojnem dogovoru s Fulvijem Fregnanom prekorajčiti nemško zasedbeno črto ter so podati v osvobodeno Italijo z namenom, da bi tam organizirali naciifasistični upor proti zaveznikom. Siderinija in Buttinarja so poleg tega obtožili, da sta arretirala nekoga Siderinja, v namenom da se okoristita z njegovo arretacijo. Siderinje je nadalje prišli Ernesta Finzija za grožnjo, da ga bo arretiral iz rasnih razlogov in na ta način je dosegel, da mu je Finzi večkrat dal po več kot 100.000 lir. Glede obsojbe, ki so jo izrekli proti Migliorinju, ki je v Trstu in Vareseju službo vznelega tajnika republikanske fasistične stranke in proti Aurinu, ki sta bila obsojena v odsotnosti, sta branila odvetnika Ermani Bologna in Franco Presti vložila priziv. Odvetnika sta zahtevala pregled oboebe ter sta navedla za vzrok njune odsotnosti, da sta njuna varovanja internirana v koncentracijskih taboriških v Jugoslaviji.

Siderini se je opravičil in je izjavil, da ga je Migliorini poslal v Milano ter mu je predložil, da sestavi skupno z namenom, da gre potem v Rim in da tam naveže stike med osvobodeno in zasedeno Italijo. Ko se je Siderini vrnil v Trst, je bil navezal stike s Fregnanom in z Monacellom, ki mu ga je dodal Migliorini in skupno z Buttinarjem je spet odpotoval v Milano. Po 20 dneh in ko sta dobila od republikanske zveze v Milano znesek 30 tisoč lir, sta Siderini in Buttinar izbrala kratek dopust ter sta se vrnila v Trst, odkoder sta več dopotovala.

Monacelli je dokazoval svojo nedolžnost z izjavo, da je šel v Milan zaradi črne borze in da ni imel nikoli kaj opraviti z ostalimi obtoženci.

Javni tožilec je poudarjal, da so bili vsi obtoženci člani organizacije, katere namen je bil pomagati Nemcem in zato so vsi krivi kolaboracionizma. Pristavil je, da so hoteli brez dvoma sodelovati z Nemci. Šlo je za pravico hudočedno tolpo s političnimi nameni, in kot take je treba tudi strogo kaznovati. Državni tožilec je zaključil svoj govor s trditvijo, da sta Siderini in Buttinar kriva tudi za ostale točke obtožnice ter je zahteval 14 let kazni za Siderinja, 6 let in 7 mesecev za Buttinarja, in 4 leta 7 mesecev in 10 dni za Monacellija.

Odvetnik Turola, ki je branil Siderinija je izjavil, da je ta razprava popolnoma drugačna od drugih. Odvetnik Turola je dodal, da Siderini ni imel ničesar opraviti pri arretaciji Cechelca in da v zadevi Finzija ni mogoče govoriti o sodelovanju. Zaključil je svoj govor s prošnjo, naj sodišče posluša glas usmiljenja. V obrambo Buttinarja je govoril odvetnik Annocia, ki je izjavil, da je njegov klient sprejel vse možnosti, samo da se izogne Nemcem. Zagovarjal je Buttinarja tudi zaradi druge obtožbe ter zahteval oprostitev. Odvetnik Kesich se je pridružil izjavam ostalih odvetnikov ter podčrtal, da se na razpravi ni izkazala odgovornost Monacellija in zato je zahteval oprostitev.

Sodišče je spoznalo Siderinija, Buttinarja in Monacellija krive sleparije, potem ko so tako sprejemili prvo tožbo obtožnice ter obsojilo Siderinja tudi zaradi izterjatve v škodo Finzija na 10 let zapora, 17.500 lir globe, na izgubo pravice in na triletno policijsko nadzorstvo; Buttinarja in Monacellija na eno leto kazni in na 1.500 lir globe. Sodišče je oprostilo Siderinija in Buttinarja v zadevi Cechelca zaradi pomanjkanja dokazov.

Predsednik Thermes; javni tožilec Piccoli; ljudski sodniki: Caris, Tomassi, Tomassella, Wieser; zapisanik Argenton.

Zgodba z „Jeepom“

Včeraj zjutraj je Zavezniki vojaški sodišče opustilo Ivana Krovatiča, ki je bil obtožen, da je imel nezakonito v posesti avtomobil znamke „Jeepa“, last ustanove UNRRA. Obtožena so arretiral v Trstu. Državni tožilec je izjavil, da je bil avtomobil brez tablice in da je imel samo značko W. d. 1, napisano s kredo in što to na polzbrisanu. Krovatič ni imel nobenega dokumenta, da je avtomobil njegova last.

Obramba je podčrtala dejstvo, da je avtomobil last ustanove UNRRA, zakonito predan jugoslovanski vladi, ki ga je dodelila tržaškemu uradu jugoslovanske državne železnice. Predstavniki ustanove UNRRA v tržaškem pristanišču Mr. White je bil pozvan kot prič in je izjavil, da je imel nalog predati jugoslovanski vladi avtomobile in drugo blago, ki je bilo izkrcano v Trstu. Na vprašanje predsednika sodišča, ako ima avtomobil ustanove UNRRA priti iz Jugoslavije ponovno v Trst, je Mr. White potrdil, da je v tem primeru potrebno njegovo dovoljenje in da je poleg tega treba obvestiti vojaške oblasti. Po primerjavi značke, ki je bila napisana s kredo na avtomobilu s knjigo o predaji, ki jo je hranil G. White, se je izkazalo, da je bil jeeps res pravilno poročen. Predsednik sodišča poročnik Marshall A. Miller je dejal, da je vseeno poplavljen datum predaje „jeepa“, ki ga je predložila obramba brez neodputna stvara.

Obtožena niso spoznali kriviga zaradi pekatnosti posesti „jeepa“. Poslali pa so ga vseeno v zapor, kjer bo počakal, da pride ponovno pred razpravo zaradi obtožbe, da je prišel v Trst brez dovoljenja.

Razdelitev drv

Razdelitev drv osebam, ki ne morejo uporabljati plena, se bo končala 20. decembra. Val, ki se niso dvignili odgovarjajoče količine, morajo pohiteti, sicer jim bodo drva zapadla.

Bili so vsi mlajši od njega, sami postavniki dečki okoli dvajsetih let. Tom, ki jih je imel že petindvajset, jim je bil vse: dirigent, prijatelj, svetovalec, skratka, poslušali in ubogali so ga, kot ubogajo dobri otroci svojega očeta.

Saj jim je bil res kot oče. On jih je odkril, on jim dajal nauke in jih vzpodbujal, da so dosegli to, kar so — najboljši plesni orkester.

„Dečki, sporočiti vam moram, da bomo morali tudi letos braniti pravice, ki jih imamo kot prvi orkester. Dobil sem pismo od „Jazz-Cluba“ in zdaj se mi najboljšo, da vam ga preberem kar v izvirniku. Tako se napisali: „Tomu Carterju, leaderju! Sporočamo vam, da se bo vrčila 16. julija revija plesnih orkestrrov, kjer bodo, kakor vsako leto, zbrali najboljšega. Prosimo vas, da vzamete sporočilo na znanje in da temu primerno...“

Z odličnim spoštovanjem... Dasi so fantje to novice pričakovali, ker je tako moralo priti prej ali slej, so postali vendar ljudno vznemirjeni; ne da bi se ball, o ne; vsi so vedeli prav dobro, da bodo uspeli, ali jim vodi Tom. Nacetost pa, ki jo spet v borbi ste

Podpolkovnik Bullock zapuša danes Trst

Danes bo odpotoval iz Trsta podpolkovnik T. L. Bullock, častnik za „Public Relations“ pri Zavezniki vojaški upravi v našem mestu. Podpolkovnik Bullock, ki si je pridobil velike zasluge za razvoj na umetniškem, kulturnem in častnikarskem polju, odhaja v Kanado, kjer bo stopil spet v civilno službo.

Izdajanje osebnih izkaznic

Da bi končali izdajanje osebnih izkaznic, so določili tekoči denar od 10. do 15. decembra za izdajanje izkaznic namenečenem podjetji, ladje, letalnic, tovarn in trdk na splošno; zastopniki teh namenečenov se bodo domenili z uradom na Obrežju 3. novembra št. 1 (tel. 78-90) za ure, v katerih bodo prejeli njihovi namenečenci po izkaznic.

Torek in sredo, to je 11. in 12. decembra, sta določena za izdajanje osebnih izkaznic za bolnike, oslabele ljudi in starce, ki še niso mogli dvigniti svojih izkaznic. Vali bi bodo poslali dve osebi (svojce ali znanec), v ulico San Carlo št. 2, kamor bosta prinesli rzhovne listine in potrdila o bivanju, kakor na primer osebno izkaznico, potni list, knjižico o pokojnini, rojstni list, zakonako knjižico, itd. ter po možnosti eno sliko. Ti pooblaščenici bodo s svojim podpisom odgovorni za resničnost in točnost izjav in se bodo morali izkazati za svojo osebno izkaznico, ki jo že imajo.

Zanimanje za čitalnico A.I.S.

Zanimanje javnosti za čitalnico urada A. I. S. v posloju trgovinice sicerne zbornice v ulici Borsà št. 2 se stalno veča. V teh prostorih, ki so primerno urejeni in zakurjeni, je dana možnost čitati najzvečje angleške in ameriške časopise ter najbolj znane umetniške in literarne anglosaske revije. Različne znanstvene publikacije, ki so na razpolago občinstvu, ki je večinoma sestavljeno iz študentov, pasljivo prebrajo zanimiva poročila. Običajen časopisni material stalno obnavljajo z novimi publikacijami. Čitalnica je odprta vse delavnice od 9-13. in od 17-19 ure in predstavlja udobno zbirališče.

Izredni dodatki za tekoči mesec

Za tekoči mesec bo v vsej pokrajini izredna delitev naslednjih racionaliziranih živil: sladkorja za potrošnike od 19 do 65 leta), javeca v prahu in posušene zelenjave. Od danes dalje sprejemajo trgovci za navedene stvari predelobčo.

Razdeljevanje tobanih nakaznic

Nadaljujejo z izdajanjem tobanih nakaznic osebam z začetnimi črkami od R do S. Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

GORICA

Razstava slik A. Džigurskega

Na korzu Roosevelt št. 10 je razstavil svoje slike akademski slikar A. Džigurski, specialist za morskoe slikanje. Razstava bo odprta do 20. t. m.

Razdeljevanje soli

Sepral sporoča, da bodo z današnjim dnem začeli razdeljevati na oeebo po 300 gr soli, in sicer za tekoči mesec.

Izpred vojaškega sodišča

Včeraj so se pred vojaškim sodiščem morali zagovarjati trgovci Domenico in Enrico Dalpane in Ferruccio Scandoni, vsi trije iz Bologne, obtoženi, da so prekršili proglas Zavezniki vojaške uprave s tem, da so pršli na ozemlje Juljske krajine brez predpisane dovoljenja. Vse tri so arretiral 7. decembra v neki gostilni. Pršli so iz Padove, da bi obiskali vinške trgovce.

Ker je sodišče ustovalo, da se imel avtomobil, a katerim so se pripeljali, redno dovoljenje, jih je obsojilo vsakega na 1000 lir globe, ki so jo morali takoj plačati.

Smrtna nesreča

V nedeljo zvečer sta se vratala domov proti 21. uri 31-letni železničar Josip Midolna in njegov tovarnik. Ko sta prišla na soki most, je zapahla silno močna burja. Nesrečnega Midolna je zaneslo, skušal je zagrabiti za ograjo, ki je pa na tem mestu ni. Padel je v globlino akoraj 30 metrov in izginil v valovih.

Prenosne listne žage

za podiranje dreves in obdelavo blodov na električni in motorni pogon HITRE DOBAVE, SABA - Via Papi, 20 - tel. 60.530 Milano.

Kdor oglašuje, ta napreduje

same počasne, v bajnih harmonijah prelivačobe se pesmi. „Zdi se mi, da sem se res zaljublil. Zaljublil do ušes, si je mislil, ko je zagledal med igranjem kak zavuden obraz člana svoje srečne družinice.“

„Konservatorij, ona, eden nasmeh. Vse to mi je podilo po mišlih. „All si bolan, Tom, ga je po končani vaji vprašal Artie. „Tako otožen si; a ne skrbi, saj bomo na reviji gotovo prvi!“

„Tudi fantje so opazili, da nisem tak, kot sem navadno, je premišljeval Tom, ko je po končani vaji pravič korajši proti domu.“

„V petek, 30. junija, bo ob 5. uri popoldne v Veliki konservatorijski dvorani sklepna produkcija gojenov glasbene šole, jebral Tom nekoga dne na razglasni deski v avli konservatorija.“

„Seveda bom šel poslušati, saj bom zadnjikrat kot gojenec.“

„Malo je počakal in se oziral proti stopnicam, odkoder je videl pred enim tednom prihajati Djo.“

„V petek, 30. junija, bo ob 5. uri spet začel brati.“

Zasilil je korake. (Nadaljevanje prihodnjije)